

Zelfstudie Literatuur en Presentatie aan de hand van literatuuronderzoek (zie hieronder)*

Verplichte literatuur

Verplichte literatuur

Theresa Foks-Appelman "Kinderen geven tekens" . Eburon Delft, vanaf 4^e druk (156 blz.)

Aanbevolen literatuur:

Aanbevolen en te bespreken literatuur bij les 1

Gregg M. Furth "Tekeningen, beeldtaal van het onbewuste" Lemniscaat (159 blz.)

C.G. Jung "De mens en zijn symbolen" Uitg. Lemniscaat

Aanbevolen en te bespreken literatuur bij les 2

Rhoda Kellogg "Analyzing Children's Art". Mayfield Publishing Company (290 blz.)

Cathy A. Malchiodie "Understanding Children's Drawings". The Guilford Press
(237 blz.)

Cathy A. Malchiodie "Creative Interventions with Traumatized Children" . the Guilford
Press.

Aanbevolen literatuur bij les 3

Susan Bach "Life Paints its Own Span". Daimon Verlag, Zwitserland (189 blz.)

Ingrid Riedel "Bilder in Therapie, Kunst und Religion". Kreuz Verlag, Stuttgart. (258
blz.

Taschen Uitg. Book of Symbols

Timmer, Maarten Van Anima tot Zeus , Lemniscaat Uitg.

Tresidder, Jack 1001 symbolen, Duncan Bard Publishers

The Herder Symbol dictionary; Chiron Publishers

*Als eindtoets wordt een presentatie gegeven van de inhoud en de conclusie van het onderzoek naar de symbolische betekenis van een bepaald onderwerp.

Voor dit onderwerp worden aanwijzingen gegeven naar bestaande literatuur. Over een specifiek onderwerp moet een werkstuk gemaakt worden van minimaal 5 en maximaal 10 A4 pagina's inclusief afbeeldingen. Times New Roman, 1 regelafstand en digitaal opgestuurd naar emailadres van docent. Deze geeft hierop zo spoedig mogelijk schriftelijk een oordeel en feedback en het werkstuk wordt later in de les2 en 3 door iedere cursist aan de groep gepresenteerd.

Het literatuuronderzoek betreft:

1. beschrijving en oorsprong van het onderwerp
2. de wijze waarop dit voorkomt in de geschiedenis van de mythologie, sprookjes, verschillende culturen, religies, kunstafbeeldingen.
3. de persoonlijke ervaring met dit onderwerp

De reden voor deze vorm van toetsen

Kinderen kunnen een bepaald dier, figuur of voorwerp of kleur graag afbeelden, herhaald spelen of juist vermijden. Om een betekenis daaraan te kunnen geven is het zinvol om daar dieper naar te kijken.

Bijvoorbeeld: het is heel normaal dat iemand bang is voor een krokodil, maar dat bijna niemand bang is om een konijn te aaien, of soms willen kinderen geen rood kleuren, sommige kinderen tekenen vooral over monsters en draken of spelen agressie uit in een bepaalde rol, enz. Dan worden de eigenschappen van het onderwerp, dat figuur e.d. onderzocht waardoor een diepere betekenis gevonden kan worden door de natuurlijk en biologische ontstaansgeschiedenis te onderzoeken en de betekenis in verschillende culturen, sprookjes en mythologische verhalen.

De reden waarom een kind op een bepaald moment, een speciaal onderwerp of figuur uitkiest om mee te spelen of te tekenen kan voor degene die leert om iets verder te kijken dan alleen het onderwerp zoals het zich voordoet, helpen om een kind beter te begrijpen. Ook het eigen gevoel die de cursist ervaart kan herkend en erkend worden, wat belangrijk is in de overdrachtsrelatie met het kind. Na vele jaren de cursisten een dergelijk onderzoek als toets te laten doen is gebleken dat dit het inzicht in de symbolische, dat wil zeggen van verschillende kanten bekeken betekenis van spel of tekening is vergroot en verdiept.

De gemaakte werkstukken zijn daardoor ook zo leerzaam voor de mede-cursisten en vaak worden deze vrijwillig na afloop van de cursus door de medecursisten met elkaar gedeeld.

De toets ziet er concreet als volgt uit :

De cursisten maken eerst een tekening of zoeken een figuur, onderwerp, kleur uit.

De vraag is: Hoe onderzoek je een symbolische betekenis

Daarvoor is kennis van dit onderwerp nodig dat de vinden is als volgt:

1. Hoe komt het voor in de natuur of wat is de biologische oorsprong
2. Betekenis in mythologische verhalen
3. Betekenis in sprookjes
4. Betekenis in religies
5. Betekenis in verschillende culturen
6. Persoonlijke betekenis en ervaringen in je eigen leven.

Symbolen hebben een veelzijdige betekenis. In een symbool zijn ervaringen gecondenseerd. De juistheid van de duiding ligt in de resonans die als vanzelfsprekend wordt ervaren. Eén duiding dekt nooit de gehele lading. Maar wordt gevoeld als kloppend in een bepaalde situatie, maar ook dat er vragen over blijven en geen eenduidende verklaring gegeven mag worden. Er is dan meer sprake van in een bepaalde richting kijken en van daaruit de actuele situatie betrekken. Pas dan kan een zinnig antwoord op de vraag: wat betekent dit , gegeven worden.

Tijdens de les worden speciale boeken en websites aanbevolen of kunnen ingezien worden. Vaak schaffen cursisten een of meer boeken over dit onderwerp aan. Kritisch gebruik van websites op het internet wordt aangegeven en aanbevolen.

Eventueel kunnen digitaal bepaalde bladzijden uit de aanbevolen literatuur gekopieerd worden aan de cursist.

De tijdsinspanning voor deze bijzondere toetsing met literatuurstudie en verslag is gesteld op 4 uren.

Literatuur:

Wijze van toetsing = huiswerkopdracht

Ervan uitgaande dat de huiswerkopdracht een toets is, omdat zowel theorie als praktijk in het onderzoek in verband wordt gebracht met de conclusie van het onderzoek.

De huiswerkopdracht wordt gegeven en uitgelegd in de eerste les.

Als voorbeeld wordt een onderzoek naar de symbolische betekenis van de krokodil gegeven.

Dit zowel in de vorm van een hand-out alsook in een PowerPoint presentatie door de docent.